

**UCHWAŁA NR XXXI/659/2021
RADY MIASTA GLIWICE**

z dnia 18 listopada 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022”

Na podstawie art. 4¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119), art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć „Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady Miasta
Gliwice

Marek Pszonak

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022

Wprowadzenie

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022” jest kontynuacją programów realizowanych na terenie Gliwic w poprzednich latach i stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniającej cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia.

W roku 2020 w Gliwicach zatrzymano do wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień łącznie 1805 osób. Ponadto Policja zatrzymała do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych 344 osoby, a także zatrzymała 18 osób nieletnich w policyjnej izbie dziecka lub odwiozła do domu rodzinnego.

W 2020 r. na terenie Gliwic z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych skorzystały łącznie 1643 osoby. Z punktów informacyjno-konsultacyjnych skorzystało 577 osób. Z programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie skorzystały łącznie 442 osoby.

W ramach działań profilaktycznych Miasto Gliwice zleciło prowadzenie 4 placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, a w 11 szkołach podstawowych prowadzone były świetlice opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z rodzin borykających się z różnymi trudnościami w wypełnianiu swoich funkcji. Łącznie do tych placówek uczęszczało 650 osób (dzieci i młodzież). W koloniach letnich z programem profilaktycznym udział wzięło 80 małoletnich mieszkańców Gliwic. Ponadto Miasto Gliwice zmodernizowało 4 obiekty sportowe przy gliwickich szkołach, które służą dzieciom i młodzieży do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania swoich sportowych pasji.

Miasto Gliwice w roku 2020 wsparło 54 podmioty w realizacji zadań publicznych służących zmniejszeniu skali zjawiska nadużywania alkoholu i jego konsekwencji.

Realizacja programu wynika z art. 4¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z którym prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Podstawę programu stanowią również:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przy opracowaniu „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022” uwzględnione zostały rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Określone w programie na 2022 rok zadania i sposoby ich realizacji są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Przesłanki realizacji programu

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zakłada, że zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi powinny być wykonywane poprzez odpowiednie ukształtowanie polityki społecznej, a w szczególności poprzez:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ograniczenie dostępności alkoholu;
- 4) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 6) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022” przyjmuje następujące założenia, dzięki którym cele i przedsięwzięcia będą realizowane efektywnie:

- 1) działania podejmowane w ramach programu powinny być dostosowane do specyfiki środowiska lokalnego, a ich charakter powinien być wielokierunkowy, aby mogły dotrzeć do jak największej grupy osób;
- 2) działania powinny obejmować swoim zasięgiem nie tylko uczniów, ale również rodziców i nauczycieli;
- 3) skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych będą możliwe dzięki stałej i ścisłej współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami, które działają w tym obszarze.

Beneficjenci programu

Program jest skierowany do wszystkich mieszkańców Gliwic, którzy spotykają się ze zjawiskiem nadużywania alkoholu i jego konsekwencjami.

W szczególności beneficjentami są:

- dzieci, młodzież i osoby dorosłe z grup ryzyka;
- osoby uzależnione od alkoholu;
- rodziny, w których występuje problem alkoholowy;
- osoby współuzależnione;
- wybrane grupy społeczne i zawodowe;
- pracownicy podmiotów działających na terenie Gliwic zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem alkoholizmowi i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy (np. kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy socjalni, terapeuci);
- nauczyciele, pedagodzy i psychologowie szkolni.

Realizatorzy programu:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Urząd Miejski w Gliwicach, w szczególności: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji i Wydział Usług Komunalnych;
- jednostki organizacyjne miasta, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Straż Miejska, placówki oświatowe;
- Komenda Miejska Policji;
- Sąd Rejonowy;
- Prokuratura Rejonowa;
- podmioty lecznicze;
- organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców Gliwic;
- inne podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Źródła finansowania

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2022” będzie realizowany w oparciu o środki własne Miasta Gliwice uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml na podstawie przepisów Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Plan wydatków związanych z realizacją programu w 2022 r. zostanie określony w uchwale budżetowej na rok 2022.

Cel strategiczny, cele operacyjne, przedsięwzięcia programu i mierniki

Cel strategiczny:

Ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne mające na celu zmniejszenie skutków negatywnych zjawisk społecznych

Cel operacyjny 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych

Przedsięwzięcia:

- 1) pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 2) prowadzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uzależnionych;
- 3) prowadzenie programów readaptacji społecznej dla osób uzależnionych.

Mierniki:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- liczba prowadzonych punktów informacyjno-konsultacyjnych;
- liczba przeprowadzonych programów readaptacji społecznej.

Cel operacyjny 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Przedsięwzięcia:

- 1) prowadzenie poradnictwa dla osób współuzależnionych;
- 2) prowadzenie grup terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz dla dzieci alkoholików;
- 3) wspieranie systemu działania i skutecznego reagowania wobec dzieci i młodzieży żyjących w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym;
- 4) wspieranie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym mieszkań treningowych dla osób doświadczających przemocy;
- 5) realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Mierniki:

- liczba osób korzystających z grup terapeutycznych dla osób współuzależnionych;
- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

- liczba prowadzonych mieszkań readaptacyjnych dla ofiar przemocy.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Przedsięwzięcia:

- 1) realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej dla dzieci i młodzieży;
- 2) realizacja programów profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów, osób pracujących z młodzieżą;
- 3) wspieranie działań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego;
- 4) tworzenie infrastruktury na potrzeby placówek wsparcia dziennego;
- 5) organizowanie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych, w tym opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 6) udział w kampaniach profilaktycznych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- 7) zapewnienie wypoczynku w formie kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, w tym uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 8) organizowanie szkoleń dla rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki ryzykownych zachowań dzieci oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy;
- 9) realizacja streetworkingu jako formy pracy z osobami eksperymentującymi z alkoholem lub uzależnionymi od niego;
- 10) organizowanie akcji społecznych, konkursów promujących zdrowy styl życia bez uzależnień, utrwalanie postaw abstynenckich wśród mieszkańców Gliwic, np. Zdrowe Gliwice;
- 11) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców;
- 12) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym;
- 13) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 14) organizacja szkoleń i konferencji dla różnych grup zawodowych i społecznych;
- 15) realizacja „Programu aktywnego przeciwdziałania alkoholizmowi” poprzez:
 - a. tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną, w szczególności utrzymanie i zwiększenie liczby obiektów sportowych i terenów rekreacyjnych;
 - b. tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego;
 - c. finansowanie i dofinansowanie modernizacji i remontów obiektów sportowych oraz ich wyposażenia.

Mierniki:

- liczba odbiorców programów profilaktycznych;
- liczba placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- liczba małoletnich biorących udział w koloniach letnich z programem profilaktycznym;
- liczba uczestników superwizji, szkoleń i konferencji;
- liczba nowo utworzonych/zmodernizowanych obiektów sportowych, świetlic, obiektów i terenów rekreacyjnych oraz innych miejsc spędzania czasu wolnego.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Przedsięwzięcia:

- 1) wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i osoby fizyczne zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 2) upowszechnianie informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin.

Miernik:

- liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach programu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Gliwice. Komisja w szczególności inicjuje działania w zakresie określonym w celach ww. programu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie wypłacane na podstawie listy obecności na posiedzeniu;
- wysokość wynagrodzenia za jedno posiedzenie przewodniczącego GKRPA wynosi 11% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie Ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej;
- wysokość wynagrodzenia za jedno posiedzenie pozostałych członków GKRPA wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie Ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej;
- za przeprowadzenie kontroli odległości punktu sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie Ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.

Oczekiwane efekty realizacji programu:

1. zwiększenie dostępności programów i projektów realizowanych przez podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
2. poszerzenie współpracy wszystkich partnerów działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
3. minimalizacja zjawiska wykluczenia społecznego.

Postanowienia końcowe

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej.

Nadzór nad realizacją i wykonaniem programu sprawuje naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.